

ประเพณีปึกธงชัย มรดกวัฒนธรรมของชาวนครไทย จังหวัดพิษณุโลก

ประวัติความเป็นมา

ประเพณีปึกธงชัยเป็นหนึ่งในมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งสืบทอดกันมานานหลายศตวรรษด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเชื่อที่ยังปรากฏในวิถีชีวิตของชุมชน ประเพณีนี้ไม่เพียงสะท้อนถึงความศรัทธาและความสามัคคีของชาวบ้าน แต่ยังเป็นเครื่องย้ำเตือนถึงวีรกรรมอันยิ่งใหญ่ของพ่อขุนบางกลางท่าว ผู้นำในอดีตที่ได้รับการยกย่องในฐานะวีรบุรุษของเมืองนครไทย (บางยาง) การปึกธงชัยบนยอดเขาช้างล้วง เขาข่านไฮ และเขาคันพล เป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะและความมั่นคงของชุมชนที่มีรากฐานจากประวัติศาสตร์และความเชื่อเกี่ยวกับการปกป้องบ้านเมืองจากภัยพิบัติและศัตรู

ตามตำนานและคำบอกเล่าของชาวนครไทย ประเพณีปึกธงชัยมีที่มาจากเหตุการณ์ในสมัยพ่อขุนบางกลางท่าว เมื่อครั้งที่พระองค์นำทัพต่อสู้กับศัตรูที่กรุงนเมืองบางยาง หลังจากได้รับชัยชนะในการรบที่เทือกเขาช้างล้วง พ่อขุนบางกลางท่าวได้นำผ้าคาดเอวของพระองค์ผูกติดกับไม้ไผ่และปักไว้บนยอดเขาเพื่อเป็นสัญลักษณ์แห่งชัยชนะ การกระทำนี้ไม่เพียงเป็นการประกาศชัยต่อศัตรู แต่ยังเป็นการส่งสัญญาณให้ชาวเมืองทราบถึงความสำเร็จในการปกป้องบ้านเมือง นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อว่าการปึกธงเป็นการบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์และผีसाงเทวาที่ปกปักรักษาชุมชน โดยเฉพาะพระขลุ่ยผีเทวดา ซึ่งชาวสุโขทัยในอดีตให้ความเคารพอย่างสูง ดังปรากฏในศิลาจารึกหลักที่ 1 ว่า “ขุนผู้ใดถือเมืองสุโขทัยนี้แล ไหว้พลีภูเมืองนี้เที่ยงเมืองดี ผีไหว้บ่ดี พลีบ่ถูก ผีในเข้านบ่คุ้ม บ่เกรง” (สภากาวัฒนธรรมอำเภอนครไทย, 2545)

นอกจากวีรกรรมของพ่อขุนบางกลางท่าวแล้ว ประเพณีปึกธงชัยยังมีจุดมุ่งหมายอื่น ๆ ที่สะท้อนถึงความเชื่อของชาวนครไทย หนึ่งในนั้นคือการปึกธงเพื่อให้บ้านเมืองอยู่เย็นเป็นสุขและป้องกันภัยพิบัติ

ปึกธงชัยบนเขาช้างล้วง

ข้อมูลสำคัญสำหรับนักท่องเที่ยว

- **ชื่อประเพณี:** ประเพณีปึกธงชัย
- **สถานที่:** เขาช้างล้วง, อำเภอนครไทย, จังหวัดพิษณุโลก (
- **เวลา:** วันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 12 (ประมาณเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม) ขึ้นอยู่กับความพร้อมของชุมชน
- **ความสำคัญ:**

ชาวบ้านเชื่อว่าหากปีใดเลยไม่จัดพิธีปักธง อาจเกิดเหตุร้าย เช่น นาคราชล้างเมือง ยักษ์มากินคน หรือช้างมากินพืชผลทางการเกษตร ตัวอย่างที่ชัดเจนคือในปี พ.ศ. 2468 ซึ่งชาวนครไทยไม่ได้จัดพิธีปักธง เกิดเหตุการณ์ที่ชาวบ้านเสียชีวิตจำนวนมากอย่างผิดปกติ จนต้องนิมนต์พระอาจารย์ละมุลจากวัดกลางศรีพุทธารามประกอบพิธีขอขมาและปักธงเพื่อระงับเหตุร้าย (สภากวีวัฒนธรรมอำเภอ นครไทย, 2545) เหตุการณ์นี้ยิ่งตอกย้ำความสำคัญของประเพณีในความเชื่อของชุมชน

- รำลึกถึงวีรกรรมของพ่อขุนบางกลางท่าว ผู้ปักธงชัยชนะบนยอดเขาหลังรบชนะศัตรู
- ความเชื่อท้องถิ่นว่าการปักธงนำความสุขสงบ ป้องกันภัยพิบัติ และเสริมความสามัคคี

ติดต่อสอบถาม

- สภากวีวัฒนธรรมอำเภอ นครไทย: สำหรับข้อมูลวันจัดงานและการเข้าร่วม
- ศูนย์ข้อมูลท้องถิ่น: ที่ว่าการอำเภอ นครไทย

อีกมุมหนึ่งของประเพณีนี้เกี่ยวข้องกับการสื่อสารในยุคโบราณ เนื่องจากในอดีตชาวนครไทยมักเผชิญการรุกรานจากกลุ่มฮ่อ การปักธงบนยอดเขาช้างล้วง ซึ่งเป็นจุดที่มองเห็นได้ชัดเจนจากระยะไกล ทำหน้าที่เป็นสัญญาณแจ้งเตือนให้แม่ทัพและชาวบ้านเตรียมพร้อมรับมือศัตรู การเลือกเขาช้างล้วงเป็นสถานที่ปักธงนั้น มาจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นยอดเขาหินโล้น ไม่มีต้นไม้บัง ทำให้มองเห็นได้ง่าย และเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในสมัยนั้น (ปรีชา เรืองจันทร์, 2552)

ประเพณีปักธงชัยจัดขึ้นทุกปีในวันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 12 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ชุมชนพร้อมใจกันจัดงาน โดยในอดีตชาวบ้านจากสามหมู่บ้านหลัก ได้แก่ บ้านหัวร้อง บ้านในเมือง และบ้านวัดเหนือ จะร่วมกันทอธงด้วยฝ้ายที่ปลูกเอง การทอธงเป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความสามัคคีและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะทักษะการทอผ้าของผู้หญิงในชุมชน ซึ่งในสมัยก่อนเกือบทุกครัวเรือนสามารถทอผ้าได้ กระบวนการทอธงมีขั้นตอนที่พิถีพิถัน ตั้งแต่การหีบฝ้าย ตัดฝ้าย ปั่นด้าย ไปจนถึงการสับหูกและทอเป็นผืนธงที่มีขนาดกว้าง 50 เซนติเมตร ยาว 4 เมตร และประดับด้วยใบโพธิ์ไม้ที่ขยง (สภากวีวัฒนธรรมอำเภอ นครไทย, 2545)

ในวันพิธี ชาวบ้านจะรวมตัวกันที่วัดเพื่อทำบุญตักบาตรและเตรียมอาหารสำหรับการเดินทางขึ้นเขา ผู้ที่ร่วมขบวนปักธง ซึ่งประกอบด้วยพระสงฆ์และชาวบ้าน จะต้องเดินเท้าผ่านทุ่งนาและป่าเพื่อไปยังเขาช้างล้วง โดยนำธงที่ทอไว้ไปปักบนยอดเขาฉนเพลเป็นแห่งแรก ตามด้วยเขาย่านไฮ และเขาช้างล้วง ระหว่างพิธีปักธง พระสงฆ์จะสวดชัยมงคลคาถา ผู้นำชุมชนจะผูกธงเข้ากับไม้ไผ่และปักลงในหลุมบนยอดเขา พร้อมกับการให้ร้องคำว่า “ไชโย” เพื่อเฉลิมฉลองความสำเร็จของพิธี (บัณฑิตา แม้นเมฆ และคณะ, 2567)

นอกจากความสำคัญทางจิตใจและประวัติศาสตร์แล้ว ประเพณีป๋กธงชัยยังมีบทบาทในการเสริมสร้างความสามัคคีในชุมชน การทอธงและการร่วมขบวนป๋กธงเป็นโอกาสที่ชาวบ้านจากหลายหมู่บ้านได้มาพบปะและทำงานร่วมกัน สร้างความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การทอธงเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากชาวบ้านปลูกฝ้ายน้อยลง จึงมีการเรียไรเงินเพื่อซื้อเส้นด้ายหรือจ้างผู้ที่มีความชำนาญในการทอผ้าแทน (สภาวัฒนธรรมอำเภอหนองไทย, 2545)

ประเพณีป๋กธงชัยไม่เพียงเป็นการรำลึกถึงวีรกรรมของพ่อขุนบางกลางท่าวและปกป้องบ้านเมืองจากภัยพิบัติ แต่ยังเป็น การอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ทรงคุณค่า ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะมีการเพิ่มกิจกรรมสมัยใหม่ เช่น การประกวดธิดาพ่อขุนบางกลางท่าวและการแสดงมโหรีสพ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่แก่นแท้ของประเพณีนี้ ยังคงอยู่ที่การป๋กธงบนยอดเขาช้างล้วง ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็งและความสามัคคีของชาวนครไทย

ประเพณีป๋กธงชัยในปัจจุบัน

ประเพณีป๋กธงชัยในอำเภอหนองไทย จังหวัดพิษณุโลก เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ยังคงสืบทอดอย่างเข้มแข็งในปัจจุบัน โดยมีการปรับเปลี่ยนบางส่วนให้สอดคล้องกับยุคสมัย ขณะที่รักษาแก่นแท้ของประเพณีไว้ได้อย่างครบถ้วน ประเพณีป๋กธงชัยในปัจจุบันมีลักษณะดังต่อไปนี้:

การจัดงานและกำหนดเวลา

- **ช่วงเวลา:** จัดขึ้นในวันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 12 (ประมาณพฤศจิกายน-ธันวาคม) ขึ้นอยู่กับความพร้อมของชุมชน โดยกำหนดวันอย่างเป็นทางการผ่านการประชุมของผู้นำชุมชนและพระสงฆ์
- **สถานที่หลัก:** เขาช้างล้วง ซึ่งอยู่ห่างจากตัวอำเภอหนองไทยประมาณ 6 กิโลเมตร ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ยังคงเป็นจุดป๋กธงหลักบนยอดเขาฉินเพล เขาย่านไฮ และเขาช้างล้วง
- **การมีส่วนร่วม:** ชาวบ้านจากหมู่บ้านต่าง ๆ เช่น บ้านวัดหัวร้อง บ้านในเมือง บ้านวัดเหนือ และบ้านหนองลาน รวมถึงชุมชนใกล้เคียง ร่วมกันจัดงาน โดยมีหน่วยงานท้องถิ่น เช่น สภาวัฒนธรรมอำเภอหนองไทย และที่ว่าการอำเภอ เข้ามาสนับสนุน

สถานที่: เขาช้างล้วง อำเภอหนองไทย
จังหวัดพิษณุโลก

พิธีกรรมและกิจกรรมหลัก

ประเพณีปักธงชัยในปัจจุบันยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมของพิธีกรรม แต่มีการเพิ่มเติมกิจกรรมสมัยใหม่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและรักษาความสนใจของคนรุ่นใหม่ ดังนี้:

- การทอธง:

การทอธงทอด้วยฝ้าย

- ในอดีต ชาวบ้านจากสามหมู่บ้านหลัก (บ้านหัวร้อง บ้านในเมือง และบ้านวัดเหนือ) จะทอธงด้วยฝ้ายที่ปลูกเอง โดยผู้หญิงในชุมชนร่วมกันทอด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ปัจจุบัน การปลูกฝ้ายลดลง ชาวบ้านจึงเปลี่ยนมาเรียไรเงินเพื่อซื้อเส้นด้าย หรือมอบหมายให้ผู้ที่มีความชำนาญ เช่น ชาวบ้านในหมู่บ้านวัดหัวร้อง ทอธงแทน
- ธงมีขนาดกว้าง 50 เซนติเมตร ยาว 4 เมตร ประดับด้วยใบโพธิ์ไม้และถ่วงด้วยไม้ไผ่ กระบวนการทอยังคงพิถีพิถัน แต่บางครั้งใช้รูปแบบ "จุลกฐิน" ทอเสร็จภายในหนึ่งวัน

- พิธีทำบุญและขบวนแห่:

- เริ่มต้นด้วยการทำบุญตักบาตรที่วัดในชุมชน เช่น วัดเหนือ วัดกลาง หรือวัดหัวร้อง เพื่อความเป็นสิริมงคล
- ในบางปี มีขบวนแห่ธงจากวัดไปยังตลาดหรือพื้นที่ชุมชน พร้อมการแสดงดนตรีพื้นบ้าน เช่น สีซอ ดีซ้อง ดีกลอง และรำยรำ
- คืนก่อนวันปักธง มีพิธีเจริญพระพุทธมนต์เพื่อฉลองธง

- พิธีปักธง:

- พระสงฆ์และชาวบ้านเดินเท้าผ่านทุ่งนาและป่าไปยังเขาช้างล้วง เริ่มตั้งแต่เช้ามืดเพื่อถึงถ้ำฉั่นเพล ประมาณ 04:00-05:00 น.
- ที่ถ้ำฉั่นเพล ชาวบ้านถวายภัตตาหารแก่พระสงฆ์ (มักใช้ใบตองห่ออาหาร) และรับประทานอาหารร่วมกัน
- การปักธงเริ่มที่ยอดเขาฉั่นเพล (ธจากวัดเหนือ) ตามด้วยเขาย่านไฮ (ธจากวัดกลาง) และเขาช้างล้วง (ธจากวัดหัวร้อง) โดยมีพิธีสวดชัยมงคลคาถา ผู้นำชุมชนผูกธงกับไม้ไผ่ ปักในหลุมบนยอดเขา

กิจกรรมเสริม:

- งานเทศกาลในช่วงคำ เช่น งานเหล่ากาชาด การแสดงมโหรีสพ และการประกวดธิดาพ่อนบางกลางท่าว เพื่อเพิ่มสีสันและดึงดูดนักท่องเที่ยว
- การประกวดธิดาจากหมู่บ้านและตำบลต่าง ๆ ในอำเภอนครไทย เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์วัฒนธรรม
- พิธีบวงสรวงพ่อนบางกลางท่าว โดยเฉพาะที่วัดกลาง ซึ่งมีต้นจำปาขาวที่เชื่อว่าพระองค์ทรงปลูก

การยกระดับงานปกรังษัยและนครไทย โดย มหาวิทยาลัยนเรศวร

มหาวิทยาลัยนเรศวร (ม.น.) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและยกระดับประเพณีปกรังษัยของอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ผ่านโครงการ “การพัฒนาระบบนิเวศเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยงานเทศกาลในท้องถิ่นเพื่อยกระดับประเพณีปกรังษัย อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก” หนึ่งในเทศกาลสำคัญของชาติและรับรู้ในระดับนานาชาติ” ภายใต้กรอบวิจัย “การจัดการทุนทางวัฒนธรรมเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชนและสำนึกท้องถิ่น” ปีงบประมาณ 2567 โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนด้านการพัฒนาระดับพื้นที่ (บพท.) และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ โครงการนี้มุ่งเน้นการสร้างตัวตนที่โดดเด่นให้กับนครไทยผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น อาหารพื้นถิ่น และการจัดงานที่มีเอกลักษณ์ เปลี่ยนจากงานกาชาดแบบเดิมสู่เทศกาลวัฒนธรรมที่สะท้อนมรดกท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยนเรศวร
ร่วมงาน “เทศกาลในท้องถิ่น ประเพณีปกรังษัย
อำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก”

การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยนเรศวรทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่เชื่อมโยงกับประเพณีปกรังษัย โดยเน้นการต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้มีมูลค่าเพิ่มและเป็นที่ยึดจำ ดังนี้:

มหาวิทยาลัยนเรศวร
ทำงานร่วมกับชุมชน
ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอและงานหัตถกรรม

- ผ้าทอและงานหัตถกรรม:
- ที่รองแก้วและผ้ารองจานใบโพธิ์ (กลุ่มทอผ้าบ่อโพธิ์): ออกแบบจากใบโพธิ์ไม้ที่ใช้ประดับชายธงในพิธีปักธงชัย ใช้ผ้าฝ้ายทอมือและลายขีด สร้างสินค้าที่ทั้งใช้งานได้และเป็นของที่ระลึก
 - ผ้าทอมัดหมี่ลายธงชัยและผ้าขิดลายจำปาขาว พัฒนาลายผ้าที่ได้แรงบันดาลใจจากธงปักธงชัยและต้นจำปาขาว อายุ 700 ปี ที่วัดกลาง สร้างเอกลักษณ์ที่เชื่อมโยงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
 - กระเป๋าดึงและสะพายข้างลายขิด แปรรูปผ้าทอลายขิดเป็นกระเป๋าแฟชั่นที่ใช้งานได้หลากหลาย เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยว
 - โคมไฟผ้าขิด ใช้ผ้าขิดลายชายธงปักธงชัย ผสมผสานการออกแบบร่วมสมัย เป็นของตกแต่งที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม
- งานฝีมือจากวัสดุท้องถิ่น:
 - ไม้กวาดปิดฝุ่น พัฒนาจากไม้กวาดมะพร้าวเป็นไม้กวาดขนาดเล็ก ผูกด้วยเชือกฝ้ายหลากสี ใช้ปิดฝุ่นหรือตกแต่งบ้าน
 - กรอบรูปวาวจิว ได้แรงบันดาลใจจากตำนานว่าว

ของพ่อขุนบางกลางท่าว ออกแบบเป็นของที่ระลึกขนาดเล็ก ใช้สักการะหรือประดับบ้าน

- ผลิตภัณฑ์จากเกลือสินเธาว์:
 - เกลือสินเธาว์และดอกเกลือพันปี พัฒนาบรรจุภัณฑ์เกลือจากบ่อเกลือโบราณในนครไทยให้ทันสมัย ใส่ขวดแก้ว เหมาะเป็นของฝากสำหรับนักท่องเที่ยว

การพัฒนาอาหารและเครื่องดื่มพื้นถิ่น

มหาวิทยาลัยนเรศวรส่งเสริมอาหารพื้นถิ่นที่หาทานยากให้เป็นจุดเด่นของงานเทศกาล โดยยกระดับเมนูให้มีเรื่องราวและคุณค่าทางวัฒนธรรม:

- หลามไก่-ไข่ป๋าม: เมนูประจำจังหวัดพิษณุโลกที่ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงวัฒนธรรม โครงการจัดการแข่งขันปรุงหลามไก่-ไข่ป๋ามครั้งแรกในงานปักธงชัย 2567 (8 พฤศจิกายน 2567) ณ ลานพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนศรีอินทราทิตย์ โดยแต่ละตำบลส่งทีมเข้าประกวด สร้างความศรัทธาและส่งเสริมเมนูท้องถิ่น

- **สำหรับคนไทย:** นำเสนออาหารพื้นบ้าน เช่น แกงเห็ดเผาะ ยำผักกูด และน้ำพริกอ่องปลา ประยุกต์โดยเซฟพื้นบ้าน ใช้วัตถุดิบท้องถิ่น เช่น ผักป่าและปลาน้ำจืด สะท้อนวิถีการกินที่หลากหลายจากวัฒนธรรมการอพยพของชุมชน
- **สปาเท้าเกลือบ่อโพธิ์ (โรงเรียนนครไทย):** พัฒนาการใช้เกลือสินเธาว์จากบ่อโพธิ์เป็นผลิตภัณฑ์สปาเท้า ผสมผสานภูมิปัญญาการดูแลสุขภาพเข้ากับงานเทศกาล

การพัฒนาธีมและรูปแบบการจัดงาน

มหาวิทยาลัยนเรศวรเปลี่ยนโฉมงานประเพณีป๊องซัยจากงานกาชาดแบบเดิมสู่เทศกาลวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์ ผ่านการจัด “ตลาดวัฒนธรรมนัดพบหน้าอำเภอนครไทย ‘โฮมกันเด้อ’” (ครั้งแรก 28 มีนาคม 2568) ซึ่งเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน กิจกรรมในงานประกอบด้วย:

- **งานศิลปะและหัตถกรรม:** จัดแสดงและจำหน่ายผ้าทอ งานจักสาน และการแทงหยวก โดยช่างฝีมือท้องถิ่น
- **อาหารพื้นถิ่น:** นำเสนอสำหรับคนไทยและเมนูหาทานยาก ประยุกต์โดยเซฟพื้นบ้าน เน้นวัตถุดิบท้องถิ่นและรสชาติที่สะท้อนวัฒนธรรมการกิน
- **การแสดงศิลปะพื้นบ้าน:** การแสดงดนตรีและศิลปะจากนักเรียน เช่น เพลงพื้นบ้านและการรำท้องถิ่น เพิ่มสีสันให้งาน
- **DIY Workshop:** กิจกรรมเรียนรู้การทอธง ทำวาว หรืองานหัตถกรรมอื่น ๆ โดยครูช่างท้องถิ่น เช่น การทอผ้าขิดหรือการทำไม้กวาดปัดฝุ่น
- **การจำหน่ายสินค้าทางวัฒนธรรม:** ขายผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาร่วมกับมหาวิทยาลัย เช่น ผ้าทอลายธงชัย กระเป๋าลายขิด และเกลือสินเธาว์พันปี

อนาคตของประเพณีป๊องซัย: การผสมผสานรูปแบบ “โฮมกันเด้อ” เข้ากับงานเทศกาล

ประเพณีป๊องซัยของอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเดิมเป็นพิธีกรรมทางวัฒนธรรมที่เน้นการปักธงบนยอดเขาข้างล้งเพื่อรำลึกถึงวีรกรรมของพ่อขุนบางกลางท่าวและความสามัคคีของชุมชน กำลังก้าวสู่การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากความสำเร็จของ “ตลาดวัฒนธรรมนัดพบหน้าอำเภอนครไทย ‘โฮมกันเด้อ’” ที่ริเริ่มโดยมหาวิทยาลัยนเรศวรในวันที่ 28 มีนาคม 2568 ภายใต้โครงการ “การพัฒนาระบบนิเวศเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยงานเทศกาลในท้องถิ่นเพื่อยกระดับประเพณีป๊องซัย อำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก” สู่หนึ่งในเทศกาลสำคัญของชาติและรับรู้ในระดับนานาชาติ” ในอนาคต งานประเพณีป๊องซัยจะไม่

จำกัดเพียงพิธีกรรมดั้งเดิมและงานกาชาด แต่จะผสมผสานรูปแบบ “โฮมกันเด้อ” เข้าไป เพื่อสร้างงานเทศกาลที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างเข้มข้นและดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ต่อไปนี้คือภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงและรูปแบบใหม่ของงานประเพณีป๊องซัย:

การผสมผสานรูปแบบ “โฮมกันเด้อ” เข้ากับประเพณีป๊องซัย

“โฮมกันเด้อ” เป็นแนวคิดที่เน้นการรวมตัวของชุมชนผ่านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม อาหาร ภูมิปัญญา และสินค้าท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในมรดกท้องถิ่นและขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน การนำรูปแบบนี้มาแทรกในงานประเพณีป๊องซัยจะทำให้งานมีความหลากหลายและน่าสนใจยิ่งขึ้น โดยยังคงรักษาแก่นแท้ของพิธีกรรมดั้งเดิม ดังนี้:

1. การเปลี่ยนจากงานกาชาดสู่เทศกาลวัฒนธรรม

- **อดีต:** งานประเพณีป๊องซัยในช่วงหลังปี พ.ศ. 2525 มีการจัดงานกาชาดเป็นส่วนหนึ่งของเทศกาล ซึ่งเน้นการแสดงผลงาน การประกวดธิดา และร้านค้าทั่วไป ทำให้งานมีลักษณะคล้ายงานวัดหรือเทศกาลทั่วไปขาดเอกลักษณ์ที่เชื่อมโยงกับประเพณี
- **ปัจจุบันและอนาคต:** การผสมผสานรูปแบบ “โฮมกันเด้อ” จะเปลี่ยนงานให้เป็น **เทศกาลวัฒนธรรม** ที่เน้นอัตลักษณ์ของนครไทย โดยเพิ่มกิจกรรมที่สะท้อนประวัติศาสตร์ ความเชื่อ และวิถีชีวิตของชุมชน เช่น:
 - **ตลาดโบราณ:** จำลองบรรยากาศตลาดย้อนยุคที่มีการแต่งกายพื้นถิ่น ขายสินค้าหัตถกรรม เช่น ผ้าทอลายธงชัย และของที่ระลึก เช่น ว้าวจิวและที่รองแก้วใบโพธิ์
 - **การแสดงศิลปะพื้นบ้าน:** เพิ่มการแสดงที่เชื่อมโยงกับประเพณี เช่น การรำที่ได้แรงบันดาลใจจาก ขบวนแห่ธง หรือเพลงพื้นบ้านที่เล่าถึงว้าวของพ่อขุนบางกลางท่าว

2. การเน้นอาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น

งาน “โฮมกันเด้อ” ได้พิสูจน์แล้วว่าอาหารและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นสามารถเป็นจุดเด่นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ ในงานประเพณีป๊องซัยอนาคตจะมีการต่อยอดดังนี้:

- **สำหรับนครไทย:** นำเสนออาหารพื้นถิ่นที่หาทานยาก เช่น **หลามไก่-ไข่มด** (เมนูประจำจังหวัดที่ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงวัฒนธรรม) แกงเห็ดเผาะ ยำผักกูด และน้ำพริกอ่องปลาปรุงโดยเชฟพื้นบ้าน ใช้วัตถุดิบท้องถิ่น เช่น ผักป่าและปลาน้ำจืด
- **ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม:**
 - **ผ้าทอ:** ผ้าทอมัดหมี่ลายธงชัย ผ้าขิดลายจำปาขาว และกระเป๋าลายขิด จะวางจำหน่ายในงานพร้อมเล่าเรื่องราวของลายผ้าที่เชื่อมโยงกับประเพณี
 - **ของที่ระลึก:** ที่รองแก้วใบโพธิ์ ไม้กวาดพัดฝุ่น กรอบรูปว้าวจิว และเกลือสินเธาว์พันปีในขวดแก้ว จะเป็นของฝากที่นักท่องเที่ยวสามารถซื้อกลับบ้านได้

- **สปาเท้าเกลือบ่อโพธิ์:** บริการสปาเท้าด้วยเกลือจากบ่อเกลือโบราณในนครไทย ซึ่งจะจัดเป็นจุดบริการในงานเพื่อสร้างประสบการณ์ที่ผ่อนคลายและเชื่อมโยงกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

3. การรักษาพิธีกรรมดั้งเดิม

แม้จะมีการเพิ่มเติมกิจกรรมสมัยใหม่ แก่นแท้ของประเพณีป๊กรงชัยยังคงได้รับการอนุรักษ์อย่างเคร่งครัด:

- **พิธีปักธง:** ยังคงจัดขึ้นบนยอดเขาช้างล้วง เขาย่านไฮ และเขานันเพล โดยมีพระสงฆ์สวดชัยมงคลคาถา ผู้นำชุมชน เช่น นายบุญเชิด ตุ่นนัม นำขบวนขึ้นเขา และชาวบ้านโห่ร้อง “ไชโย” หลังปักธง
- **การทำบุญและขบวนแห่:** เริ่มงานด้วยการทำบุญตักบาตรที่วัดเหนือ วัดกลาง หรือวัดหัวร้อง และบางปีมีขบวนแห่ธงที่ยังคงรักษารูปแบบดั้งเดิมไว้
- **การบวงสรวงพ่อขุนบางกลางท่าว:** จัดที่วัดกลาง เพื่อรำลึกถึงวีรบุรุษของชุมชน โดยมีผู้นำวัฒนธรรมเป็นผู้ดำเนินพิธี

ตารางแผนการท่องเที่ยว: สำรวจอำเภอ นครไทยและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงในช่วงประเพณีป๊กรงชัย

ประเพณีป๊กรงชัย ในอำเภอ นครไทย จังหวัดพิษณุโลก จัดขึ้นในวันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 12 (ประมาณพฤศจิกายน-ธันวาคม) ซึ่งเป็นช่วงปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาว อากาศเย็นสบาย เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ ตารางนี้รวมแหล่งท่องเที่ยวในนครไทยและจังหวัดใกล้เคียง เช่น **เขาค้อ** ในเพชรบูรณ์ และงานเทศกาลในจังหวัดเพชรบูรณ์ เลย และสุโขทัย ที่สามารถเยี่ยมชมควบคู่กับประเพณีป๊กรงชัยได้ ระยะเวลาทั้งหมดคำนวณจากเขาช้างล้วงโดยประมาณ

วัน/ช่วงเวลา	สถานที่ท่องเที่ยว	กิจกรรมแนะนำ	เวลาเปิด-ปิด	หมายเหตุ
วันก่อนงาน (ช่วงบ่าย)	วัดกลาง (เมือง นครไทยโบราณ)	- สักการะต้นจำปาขาว อายุกว่า 700 ปี ที่เชื่อว่าพ่อขุนบางกลางท่าวทรงปลูก - ชมโบราณวัตถุ เช่น พระพุทธรูปศิลปะสุโขทัยและลพบุรี - เรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองนครไทยโบราณจากคูน้ำและคันดิน	08:00-17:00 น. ติดต่อ: วัดกลาง (ไม่มีเบอร์โทรสาธารณะ)	- เหมาะสำหรับสายวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ - แต่งกายสุภาพ
วันก่อนงาน (ช่วงค่ำ)	งานเทศกาล ประเพณีป๊กรงชัย	- ชมพิธีฉลองธงและการเจริญพระพุทธมนต์ - ร่วมงานเหล่ากาชาด มโหรีสห	18:00-22:00 น. (ขึ้นอยู่กับการจัดงาน)	- ตรวจสอบกำหนดการล่วงหน้ากับหน่วยงานท้องถิ่น

วัน/ช่วงเวลา	สถานที่ท่องเที่ยว	กิจกรรมแนะนำ	เวลาเปิด-ปิด	หมายเหตุ
		และการประกวดธิดาฟ่อนขุนบาง กลางท่าว - ชิมอาหารท้องถิ่นจากร้านค้าใน งาน - ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรที่วัด เหนือหรือวัดหัวร้อง	ติดต่อ: สภาวัฒนธรรม อำเภอ นครไทย	- เหมาะสำหรับทุก วัย
วันงาน (ช่วง เช้า)	เขาช้างล้วง (ประเพณีปัก ธงชัย)	- ติดตามขบวนแห่ธง (หากมี) - เดินทางขึ้นเขาช้างล้วงเพื่อชม พิธีปักธงบนยอดเขาฉั่นเพล ย่าน ไฮ และช้างล้วง (ต้องร่างกาย แข็งแรง) หรือรอชมที่เชิงเขา - ชมผาสูง จุดชมวิว ประวัติศาสตร์	05:00-12:00 น. ติดต่อ: สภาวัฒนธรรม อำเภอ นครไทย	- เตรียมน้ำ อาหาร และรองเท้าเดินป่า - เคารพพิธีกรรม ท้องถิ่น
วันงาน (ช่วง บ่าย)	อุทยานแห่งชาติ ภูหินร่องกล้า (เพชรบูรณ์)	- เดินเส้นทางศึกษาธรรมชาติ เช่น ลานหินปุ่ม และโรงเรียน การเมืองการทหาร - ถ่ายภาพทุ่งดอกกระดาศ (เริ่ม บานปลายธันวาคม) - ชมทะเลหมอกที่จุดชมวิวเขาค้อ หรืออนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขา ค้อ - เยี่ยมชมวัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว ชมสถาปัตยกรรมและวิวทิวเขา - เล่นสไลเดอร์วอเตอร์ไฟ (หาก อยู่ในฤดู) - เดินชมทุ่งหญ้าสะวันนา เมืองไทยที่ทุ่งนางพญา - ปั่นจักรยานหรือเดินเส้นทาง ศึกษาธรรมชาติ - ชมน้ำตกแก่งโสภา (น้ำไหลแรง ในช่วงปลายฝน)	06:00-18:00 น. โทร: 081-5965977	- เหมาะสำหรับสาย ธรรมชาติและ ประวัติศาสตร์ - อากาศเย็นสบาย - มีที่พักและจุดกาง เต็นท์
วันถัดไป (ช่วงเช้า)	เขาค้อ (เพชรบูรณ์)	- ชมทะเลหมอกที่จุดชมวิวเขาค้อ หรืออนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขา ค้อ - เยี่ยมชมวัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว ชมสถาปัตยกรรมและวิวทิวเขา - เล่นสไลเดอร์วอเตอร์ไฟ (หาก อยู่ในฤดู) - เดินชมทุ่งหญ้าสะวันนา เมืองไทยที่ทุ่งนางพญา - ปั่นจักรยานหรือเดินเส้นทาง ศึกษาธรรมชาติ - ชมน้ำตกแก่งโสภา (น้ำไหลแรง ในช่วงปลายฝน)	06:00-18:00 น. (จุด ชมวิวเปิดตลอด) โทร: ททท. เพชรบูรณ์ 056-737096	- เหมาะสำหรับสาย ธรรมชาติและ ถ่ายภาพ - เตรียมเสื้อกัน หนาวสำหรับเช้ามีด - มีร้านอาหารและที่ พักมากมาย
วันถัดไป (ช่วงบ่าย)	อุทยานแห่งชาติ ทุ่งแสลงหลวง (พิษณุโลก)	- เดินชมทุ่งหญ้าสะวันนา เมืองไทยที่ทุ่งนางพญา - ปั่นจักรยานหรือเดินเส้นทาง ศึกษาธรรมชาติ - ชมน้ำตกแก่งโสภา (น้ำไหลแรง ในช่วงปลายฝน)	08:00-16:30 น. โทร: 088-7564940	- เหมาะสำหรับสาย ผจญภัยและ ธรรมชาติ - เตรียมอาหารและ น้ำดื่ม

วัน/ช่วงเวลา	สถานที่ท่องเที่ยว	กิจกรรมแนะนำ	เวลาเปิด-ปิด	หมายเหตุ
วันถัดไป (ช่วงเย็น)	งานลอยกระทง สุโขทัย (สุโขทัย) หากตรงช่วงเวลา	- ชมขบวนแห่กระทงและการ แสดงแสงสีเสียงที่อุทยาน ประวัติศาสตร์สุโขทัย - ลอยกระทงในสระน้ำโบราณ - เดินชมโบราณสถานยามค่ำคืน	18:00-22:00 น.	- งานมักจัดช่วงวัน เพ็ญเดือน 12 (อาจ ใกล้เคียงวันปัก ธงชัย) - ตรวจสอบวันจัด งานล่วงหน้า - เหมาะสำหรับสาย วัฒนธรรม
วันสุดท้าย (ช่วงเช้า)	ถ้ำนางคอย (เลย)	- ชมถ้ำหินงอกหินย้อยที่มี ลักษณะคล้ายนางคอย - เดินเส้นทางศึกษาธรรมชาติรอบ ถ้ำ - ถ่ายภาพวิวทิวเขาจากบริเวณถ้ำ	08:00-17:00 น. ติดต่อ: อุทยาน แห่งชาติภูกระดึง 042-810833	- เหมาะสำหรับสาย ธรรมชาติและผจญ ภัย - อยู่ในเส้นทางไป เชียงคาน
วันสุดท้าย (ช่วงบ่าย)	งานเทศกาลต้น คริสต์มาสภูเรือ (เลย) หากตรง ช่วงเวลา	- ชมทุ่งดอกคริสต์มาสและต้น คริสต์มาสขนาดใหญ่ - ถ่ายภาพที่จุดชมวิวกุญเรือ - ช้อปπίงสินค้าท้องถิ่นและของที่ ระลึก	08:00-20:00 น.	- งานมักจัดช่วง ธันวาคม - ตรวจสอบวันจัด งานล่วงหน้า - อากาศหนาวเย็น ควรเตรียมเสื้อกัน หนาว

ข้อมูลเพิ่มเติมและคำแนะนำสำหรับนักท่องเที่ยว

- การเดินทาง:
 - จากตัวเมืองพิษณุโลกไปอำเภอนครไทย ใช้ทางหลวงหมายเลข 12 (พิษณุโลก-หล่มสัก) ระยะทางประมาณ 60 กม. ใช้เวลา 1-1.5 ชั่วโมง
 - เขาค้อและอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้าสามารถเดินทางต่อจากนครไทยโดยใช้ทางหลวงหมายเลข 12 และ 2013
 - สุโขทัยและเลยใช้เวลาเดินทางเพิ่ม 1.5-2.5 ชั่วโมง แนะนำใช้รถยนต์ส่วนตัวหรือรถเช่าสำหรับความสะดวก
 - ติดต่อ ททท. สำนักงานพิษณุโลก (055-252742), เพชรบูรณ์ (056-737096), หรือเลย (042-811405) เพื่อสอบถามเส้นทางและข้อมูลล่าสุด

ของฝากและเมนูที่ต้องลองช่วงเทศกาลป๋กธงชัย

เมื่อมาเยือนอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก ในช่วงประเพณีป๋กธงชัย (วันขึ้น 13-15 ค่ำ เดือน 12 ประมาณ พฤศจิกายน-ธันวาคม) นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ผ่านของฝากและอาหารพื้นถิ่นที่เล่าเรื่องราวของชุมชน รายการด้านล่างนี้รวมของฝากและเมนูเด่นจากนครไทย

ของฝากที่ต้องซื้อ

1. ที่รองแก้วใบโพธิ์และผ้ารองจาน

- **ลักษณะ:** ที่รองแก้วและผ้ารองจานทำจากผ้าฝ้ายทอมือและผ้าทอลายขีด ออกแบบเป็นรูปใบโพธิ์ สะท้อนการประดับขยธงในพิธีป๋กธงชัย
- “ทุกครั้งที่ยังชัยถูกปักบนยอดเขาช้างล้วง ขยธงจะประดับด้วยใบโพธิ์ไม้แกะสลัก สัญลักษณ์ของความสงบและชัยชนะ ที่รองแก้วและผ้ารองจานใบโพธิ์นี้เกิดจากฝีมือป้าลำเพ็ญและกลุ่มทอผ้าบ่อโพธิ์ ผู้สืบทอดศิลปะการทอผ้าแห่งนครไทย ทุกเส้นฝ้ายคือความทุ่มเทที่ถักทอเพื่อรักษาเรื่องราวของพ่อขุนบางกลางท่าว ผู้นำธงชัยสู่ชัยชนะเมื่อ 700 ปีก่อน”
- **ที่มาและความน่าสนใจ:** ได้แรงบันดาลใจจากใบโพธิ์ไม้ที่ถ่วงขยธงในพิธีป๋กธงชัย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความศักดิ์สิทธิ์และชัยชนะ การออกแบบร่วมสมัยทำให้ใช้งานได้จริงและเป็นของฝากที่พกพาความหมายของนครไทยไปทุกที่
- **สถานที่ซื้อ:** ตลาดวัฒนธรรมในงาน หรือ พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร
- **ราคาโดยประมาณ:** 50-150 บาท/ชิ้น

2. ผ้าทอมัดหมี่ลายธงชัยและผ้าจิดลายจำปาขาว

- **ลักษณะ:** ผ้าทอมือที่มีลายจากธงปักธงชัย และต้นจำปาขาว อายุ 700 ปี ที่วัดกลาง มีทั้งผ้าชิ้นสำหรับตัดเสื้อ ผ้าคลุมไหล่ และผ้าขาวม้า
- “ลายธงชัยเล่าถึงชัยชนะของพ่อขุนบางกลางท่าวที่ปักธงบนเขาช้างล้วง ส่วนลายจำปาขาวเล่าถึงคำสัญญาของพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ที่ปลูกต้นจำปาขาวก่อนออกรบ หากชนะขอให้ดอกบานเป็นสีขาว และมันเป็นจริง! ผ้าผืนนี้ทอโดยน้องฟาม วัยรุ่นหัวใจรักวัฒนธรรมและป่าชุมชน ผู้สืบทอดการทอผ้าจิด ทุกลายคือเรื่องราวของนครไทยที่รอให้คุณนำกลับบ้าน”
- **ที่มาและความน่าสนใจ:** ลายผ้าถูกออกแบบใหม่จากโครงสร้างสามเหลี่ยมของธงปักธงชัยและดอกจำปาขาวที่เป็นสัญลักษณ์ของชัยชนะและความศรัทธา การใช้ฝ้ายย้อมสีธรรมชาติและเทคนิคจิดทำให้ผ้ามีคุณภาพสูงและเป็นเอกลักษณ์
- **สถานที่ซื้อ:** ตลาดในงานปักธงชัย หรือติดต่อกลุ่มทอผ้าหัวเมือง ต.เนินเพิ่ม (โทร: 094-828-2193) หรือพิพิธภัณฑสถาน มหาวิทยาลัยนเรศวร
- **ราคาโดยประมาณ:** 300-1,000 บาท/ชิ้น (ขึ้นอยู่กับขนาดและความซับซ้อน)

“ผ้าทอมือ” ผ้าคลุมไหล่ และผ้าขาวม้า

3. กระเป๋าถือและสะพายข้างลายจิด

- **ลักษณะ:** กระเป๋าทำจากผ้าทอลายจิด ออกแบบเป็นกระเป๋าถือ (Tote Bag) และกระเป๋าสะพายข้าง (Crossbody Bag) ขนาดเหมาะกับการใช้งานประจำวัน
- “ในพิธีปักธงชัย ชาวนครไทยทอธงด้วยใจเพื่อส่งต่อความหวังสู่ยอดเขา กระเป๋าลายจิดนี้เกิดจากฝีมือคุณภาพตะวัน ผู้รักการออกแบบแฟชั่นพื้นถิ่น เธอหยิบลายจิดจากผืนธงมาสร้างเป็นกระเป๋าที่ทั้งสวยและใช้งานได้จริง ทุกใบคือสัญลักษณ์ของความสามัคคีและความภาคภูมิใจของชุมชนนครไทยที่พร้อมเดินทางไปกับคุณ”

“กระเป๋าถือและสะพายข้าง”
ทำจากผ้าฝ้ายทอมือและผ้าทอลายจิด

- **ที่มาและความน่าสนใจ:** ผ้าซิดที่ใช้เป็นผ้าทอจากชุมชนนครไทย ซึ่งเดิมใช้ในพิธีปักธงชัย การแปรรูปเป็นกระเป๋าสานทำให้เหมาะกับไลฟ์สไตล์สมัยใหม่ แต่ยังคงอัตลักษณ์ท้องถิ่น
- **สถานที่ซื้อ:** ตลาดวัฒนธรรม หรือ พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร
- **ราคาโดยประมาณ:** 200-500 บาท/ใบ

4. เกลือสินเฒ่าและดอกเกลือพันปี

- **ลักษณะ:** เกลือจากบ่อเกลือโบราณบ่อโพธิ์ และบ่อสาวสองพี่น้อง ใส่ขวดแก้วดีไซน์ทันสมัย มีทั้งเกลือเม็ดและดอกเกลือ
- “เกลือสินเฒ่าพันปีจากบ่อโพธิ์เล่าถึงความอุดมสมบูรณ์ของแผ่นดินนครไทยที่หล่อเลี้ยงชุมชนมานานนับศตวรรษ คุณอุมาพร ผู้สืบทอดการต้มเกลือจากรุ่นสู่รุ่น นำเกลือจากบ่อโบราณมาบรรจุในขวดสวยงาม เพื่อให้คุณน้ารสชาติแห่งประวัติศาสตร์กลับบ้าน เกลือนี้ไม่เพียงปรุงอาหารให้อร่อย แต่ยังเป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์และความยั่งยืน”
- **ที่มาและความน่าสนใจ:** เกลือสินเฒ่าเป็นทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ในวิถีชีวิตนครไทยมานาน การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ใหม่ทำให้เหมาะสมของฝากที่พกพาง่ายและมีคุณค่า
- **สถานที่ซื้อ:** ตลาดในงานปักธงชัย หรือติดต่อที่บ้านนาชุมคั่น ต.นครชุม
- **ราคาโดยประมาณ:** 50-150 บาท/ขวด

“เกลือสินเฒ่าและดอกเกลือพันปี”

5. ไม้กวาดปัดฝุ่น

- **ลักษณะ:** ไม้กวาดขนาดเล็กทำจากทางมะพร้าวและดอกหญ้า ผูกด้วยเชือกฝ้ายหลากสี ใช้กวาดฝุ่นหรือตกแต่งบ้าน
- “ในวันปักธงชัย ชาวนครไทยกวาดลานวัดให้สะอาดเพื่อต้อนรับพิธีศักดิ์สิทธิ์ ไม้กวาดปัดฝุ่นนี้เกิดจากฝีมือป้าชุดิมา ผู้ใช้ดอกหญ้าจากท้องทุ่งและเชือกฝ้ายทอมือมาสร้างสรรค์เป็นของชิ้นเล็กที่พกพาความเรียบง่ายของนครไทย ใช้ปัดฝุ่นหรือแขวนประดับบ้าน ก็เหมือนพกความบริสุทธิ์ของชุมชนติดตัว”
- **ที่มาและความน่าสนใจ:** พัฒนาจากไม้กวาดมะพร้าวแบบดั้งเดิมให้มีขนาดเล็กและดีไซน์น่ารัก ใช้วัสดุจากชุมชน ผสมผสานความยั่งยืนและความสวยงาม
- **สถานที่ซื้อ:** ตลาดวัฒนธรรม หรือ พิพิธภัณฑ์ผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร
- **ราคาโดยประมาณ:** 50-100 บาท/ชิ้น

เมนูที่ต้องลอง

หลามไก่-ไข่ปาม

แนะนำเมนูพื้นบ้าน
“หลามไก่-ไข่ปาม” ในงานปักธงชัย

- **ลักษณะ:** เครื่องแกงและสมุนไพรพร้อมกับไก่ อย่างในกระบอกไม้ไผ่ เป็นเมนูประจำจังหวัดพิษณุโลกที่ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงวัฒนธรรม
- “ในป่านครไทยที่อุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านเก็บผักพื้นบ้านและเครื่องแกงมาปรุงเป็นหลามไก่ เมนูที่เล่าถึงความกลมกลืนกับธรรมชาติ เมื่ออบในไม้ไผ่ กลิ่นหอมของจะออบอวลราวกับนั่งอยู่ในงานปักธงชัย ลองชิมแล้วคุณจะรู้สึกเหมือนได้ร่วมพิธีศักดิ์สิทธิ์แห่งชัยชนะ!”
- **ที่มาและความน่าสนใจ:** เมนูนี้สะท้อนวิถีชีวิตที่พึ่งพาธรรมชาติ ไข่ปามเป็นวัตถุดิบพิเศษที่หายาก การแข่งขันปรุงหลามไก่-ไข่ปามในงานปักธงชัย 2567 (8 พฤศจิกายน 2567) ทำให้เมนูนี้เป็นไฮไลต์ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว
- **สถานที่ลอง:** ร้านอาหารในงานปักธงชัย (ลานพระบรมราชานุสาวรีย์พ่อขุนศรีอินทราทิตย์) หรือร้านพื้นบ้านในนครไทย
- **ราคาโดยประมาณ:** 50-100 บาท/กระบอก

อ้างอิง

- บัณฑิตา แหม่นเมฆ, อุตมะ ปภาภูธนะนันต์, และ ธรรมพงศ์ วงษ์สวัสดิ์. (2567). ประเพณีปักธงชัยตามความเชื่อของชาวอำเภอนครไทย จังหวัดพิษณุโลก. *Journal of Spatial Development and Policy*, 2(1), 67-81.
- สภาวัฒนธรรมอำเภอ นครไทย. (2545). *ประเพณีปักธงชัย*. นครไทย: สภาวัฒนธรรมอำเภอ นครไทย.
- ปรีชา เรืองจันทร์. (2552). *ปักธงชัย ชัยชนะอันยิ่งใหญ่ของพ่อขุนบางกลางท่าว*. นครไทย: สำนักพิมพ์ท้องถิ่น.
- สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ นครไทย. (2545). *ประเพณีปักธงชัยของชาวนครไทย*. นครไทย: สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ นครไทย.

- www.tourismthailand.org. (2567). ข้อมูลท่องเที่ยวจังหวัดพิษณุโลก เพชรบูรณ์ เลย และสุโขทัย.
- ประวัติศาสตร์และการรุกรานจากกลุ่มฮ่อ : <https://www.punlie.com/5452/>
- www.trip.com. (2024). คู่มือเที่ยวอำเภอ นครไทย 2568: ที่เที่ยวห้ามพลาด. ที่มา: <https://th.trip.com/moments/destination-nakhon-thai-1448628/>